

Forord

Norsk Geologiråd vedtok på rådsmøte den 5. mai 1982 å opprette Norsk stratigrafisk komité (NSK). Komitéens status, fullmakter, sammensetning og arbeidsform ble formulert på samme møte (Vedlegg 1). Geologirådet oppnevnte medlemmer til NSK den 16. desember 1982, og den 15. januar 1983 hadde Norsk stratigrafisk komité sitt første konstituerende møte. På dette møtet ble Anna Siedlecka (NGU) valgt til formann med Tore Torske (UiT) som varamann. Øvrige medlemmer i 4-årsperioden 1983-86 var Svein Gjelle (NGU), Atle Mørk (IKU), Rolf Sørensen (NLH), Jan Vollset (OD), David Worsley (Saga Petroleum), med varamann Arne Solli (NGU), Jenő Nagy (UiO), Johan Petter Nystuen (NLH), Eiliv Larsen (NGU), Jan Mangerud (UiB), Arild Andresen (UiT), Per Blystad (Åse Moe, OD) og Audun Hjelle (NPI).

Initiativtakere for opprettelsen av et organ til ivaretagelse av stratigrafiske spørsmål i Norge var Atle Mørk og David Worsley. I et skriftlig forslag sendt til Norsk Geologiråd understrekte de behovet for en stratigrafisk komité, og de skisserte arbeidsoppgaver og arbeidsformer for et slikt organ. På bakgrunn av denne henvendelsen oppnevnte Norsk Geologiråd i brev av 19. desember 1979 et utvalg bestående av Anna Siedlecka, Jan Vollset og David Worsley (utvalgets formann) med anmodning om å utarbeide forslag til arbeidsplan, oppgaver, mandat og sammensetning av en Norsk stratigrafisk komité. Utvalgets forslag av 14. april 1980 danner grunnlaget for det mandat og de retningslinjer som Geologirådet senere vedtok for NSK.

Norsk stratigrafisk komité's arbeid er en videreføring av virksomheten til en tidligere norsk stratigrafisk gruppe underlagt Norsk Geologisk Forening. Gruppen, med professor Gunnar Henningsmoen som formann, var aktiv fra midten av 50-årene til slutten av 60-årene. Resultatene av dette arbeidet var bl.a. utarbeidelse av regler for norsk stratigrafisk nomenklatur (Henningsmoen 1961). Gruppen arbeidet også med godkjenning og registrering av stratigrafiske enheter i Norge og på Svalbard til en planlagt ny utgave av "Norge-delen" av det internasjonale stratigrafiske leksikon (Major et al. 1956, Strand & Størmer 1956). Av hensyn til enhetlig stratigrafisk nomenklatur over landegrensene ble stratigrafer i Finland og Sverige kontaktet med tanke på samarbeid. Gruppens aktivitet stagnerte imidlertid mot slutten av 60-årene som et re-

sultat av initiativtakernes andre presserende oppgaver.

Økende behov for veiledning i bruk av stratigrafisk terminologi og for regler for opprettelse av stratigrafiske og andre geologiske enheter har meldt seg tydelig de siste årene. Dette henger sammen med den geologiske kartleggingen av landet, med almen geoforskning og, ikke minst, med den eksplosive utviklingen av geologisk forskning og oljeprospektering i Nordsjøen, Norskehavet og Barentshavet. På grunn av dette behovet har Norsk stratigrafisk komité gjennom hele fireårsperioden prioritert utarbeidelsen av et regelverk for navnsetting av geologiske enheter i Norge (NSKs fullmakter, §1, vedlegg 1).

Kapitlene om litologiske, biostratigrafiske, kronostratigrafiske og morfostratigrafiske enheter samt klimastratigrafi danner utgangspunktet for utarbeidelsen av "Regler og råd for navnsetting av geologiske enheter i Norge". Ansvar for utarbeidelsen av disse kapitlene har vært hos følgende medlemmer av komitéen (alfabetisk rekkefølge): Eiliv Larsen, Atle Mørk, Anna Siedlecka og Tore Torske – litologiske enheter; Atle Mørk og David Worsley – biostratigrafi og kronostratigrafi; Eiliv Larsen, Jan Mangerud og Rolf Sørensen – klimastratigrafi og morfostratigrafi. Per Blystad har bidratt med kapitlet om seismisk stratigrafi.

Helt fra starten av var det bred enighet i NSK om at behovet for veiledning og råd for opprettelse og navnsetting av strukturgeologiske og tektonostratigrafiske enheter også i stor grad var til stede. Komitéen besluttet derfor å utvide regelverket til også å omfatte de forannevnte ikke-stratigrafiske enhetene. NSK oppnevnte våren 1984 en utredningskomité for strukturgeologiske og tektonostratigrafiske enheter. Denne utredningskomitéen, som besto av Johan Petter Nystuen (formann), Roy Gabrielsen (Saga Petroleum) og Johan Naterstad (NGU), har utarbeidet regelverkets kapitler om disse enhetene. Sylvi Haldorsen (NLH) har levert bidrag om terminologi på israndavsetninger til utredningskomitéen. Norsk stratigrafisk komité takker disse for deres arbeid.

Under arbeidet med regelverket har innhold, omfang og språklige problemer vært diskutert i komitéen i flere plenumsmøter. Verdifulle bemerkninger og forslag til forbedringer har vært sendt komitéen av en rekke norske geologer som svar på utsendte

delnotater og hele regelverket samlet da dette var ute til høring vinteren 1985/86. NSK har også fått bistand fra Norsk språkråd og gode råd og synspunkter fra Statens navnekonsulent. Norsk stratigrafisk komité takker alle enkeltpersoner og institusjoner som har bidratt med konstruktiv kritikk under utarbeidelsen av regelverket.

På møtet i Norsk stratigrafisk komité den 25. mars 1985 ble Johan Petter Nystuen foreslått som redaktør for regelverket, og han påtok seg dette arbeidet. Johan Petter Nystuen har ytet en stor innsats i redigeringen og suppleringen av dette verket med bl.a. innledning, kapitler viet pedo- og magetostratigrafi, diakrone og deformasjonsdiakrone enheter og illustrasjoner. Takket være uvurderlig arbeid av redaktøren har regelverket fått en enhetlig form i både innhold og språkdrakt. Norsk stratigrafisk komité retter en hjertelig takk til Johan Petter Nystuen for dette tidkrevende arbeidet hvor han har vist faglig kyndighet, nøkternhet og evne til klare språklige formuleringer. NSK takker også Marie-Louise Falch og Åslaug Borgan ved Institutt for geologi, NLH, for henholdsvis tekstbehandlingsarbeid med manuskriptet og rentegning av figurer. Eiliv Larsen takkes for sitt arbeid med den endelige tilretteleggelsen av manuskriptet for trykking.

Norsk stratigrafisk komité takker Norsk Hydro

A/S, Saga Petroleum A/S og Statoil for den økonomiske støtten som har gjort det mulig å trykke regelverket i Norsk Geologisk Tidsskrift. NSK takker også Snorre Olausen og Statoil for tillatelsen til å bruke Statoils Geologiske tidstabell som vedlegg til regelverket. Opptrykkingen av denne tabellen for bruken i regelverket er også bekostet av Statoil.

NSK takker til slutt alle de institusjoner og bedrifter som har gitt ansatte tillatelse til å bruke verdifull arbeidstid til innsats for utarbeidelsen av regelverket.

”Regler og råd for navnsetting av geologiske enheter i Norge” er det første verket av dette slaget og omfanget som foreligger på norsk. Bare gjennom bruk av regelverket kan dets eventuelle svakheter, mangler og uklarheter komme fram. I håp om at verket vil hjelpe flest mulig geologer i deres daglige arbeid, offentliggjør NSK ”Regler og råd for navnsetting av geologiske enheter i Norge” som er et resultat av et verdifullt samarbeid mellom representanter av ulike grener av det norske geofaglige miljøet.

Trondheim 18. juni 1986

Anna Siedlecka
formann i Norsk stratigrafisk komité